

12 Eylöl 1980 ile 15 Temmuz 2016'yı karşılaştırmak

Garbis ALTINOĞLU

1 Nisan 2018

Kemal S. Gürel 29 Mart'ta facebook'ta bir yorum sundu. O bu yorumunda şöyle diyordu:

2016 darbe girişimini (!) engelleme gerekçesiyle ölen veya mağdur olan insan sayısı, 12 Eylöl darbesi sonrası ölen veya darbeden mağdur olan insan sayısından kat be kat fazla!

OHAL de bir darbedir!

Demokrasi hemen şimdi!

Bir gün sonra Gürel, yorumuna gelen tepkiler üzerine de şunları söyledi:

Dün bir yorum paylaştım. Özetle 2016 darbe (!) mağdurlarının, 12 Eylöl darbe mağdurlarından daha fazla olduğunu yazdım.

Güvenimi sarsacak şekilde yakın bildiğim arkadaşlardan laf çarpanlar oldu.

Aslında böyle iğneler'e gerek yoktu. Daha kolay arkadaşlıktan çıkarmak (mümkünse ömür boyu).

Sanki FETÖ' sağı ile sol tarihi kıyaslayarak aynı kefedede ve aynı değerde' şeylermiş gibi değerlendirdiğim ve 12 Eylöl"ü küçümsemiğim sonucu çıkarılmış olabilir.

Bu öyle anlayanın kendisorunu.

Benim dediğim şu:

12 Eylöl'de hapis, işkence, idam, infaz, işten el çektirilme, sansür, dernek ve vakıfların kapatılması, askervesayet, vb. etkileri onyıllarca sürececek sosyal travmalar malumumuz.

2016'dan sonra çok az mı bedel oluştu?

Tamam, FETÖ' bağlantılı mağduriyet de azımsanmayacak boyutta. 2016

darbe girişimi'ne gerekçe olarak sunulan OHAL'in etkilerinden kaynaklanan, başta Kürtler üzerinde olmak üzere Türkiye içinde ve dışında yaşanan vahşetin boyutları 12 Eylül'dekinden daha ürpertici gelmiyor mu?

Teknik mi düşüneceğiz? Şu sayıda şu vardı, bu sayıda bu. Ya da o zaman soldan şu kadardı, şimdi bu.

Ben genel bir tablo ifade etmek istemiştim.

Ve bu tablo epey karanlık!

İkna edici olamadım mı hl?

*

Yol açtıkları mağduriyet boyutu bakımından 12 Eylül 1980 asker-faşist darbesi ile 15 Temmuz 2016 sözde darbe girişimi ve bu iki fenomenin sonuç ve etkileri BİR YERE KADAR karşılaştırılabilir. (1) Ancak bu bakımdan bile bu iki fenomen arasındaki bazı önemli farklar göz ardı edilmemeli. 12 Eylül darbesi döneminde işkence, kötü davranış ve şiddet sistemli bir nitelik taşıyordu. Bu, polis ya da jandarma/ asker tarafından yakalanma anından başlıyor ve pek çok devrimci aylar boyu polis işkencesi altında kalabiliyordu. Dahası bu devlet terörü cezaevlerinde de belli aralıklarla gerçekleştirilen ve yaralanmalara, hattölümlere yol açan gardiyan-asker-polis operasyonları biçiminde sürdürülüyor, buna cezaevlerinde tutulanların bazan aylar, bazan da yıllar boyunca yaşanan çeşitli hak kısıtlamaları (mektup alma ve gönderme, yakınlarıyla ve avukatlarıyla görüşme, kitap, dergi alma, havalandırmaya çıkma vb. yasakları, lider kadroların tek kişilik hücrelere konarak izolasyona tabi tutulması vb.) eşlik ediyordu. Doruğuna Diyarbakır Cezaevinde erişmekle birlikte bu devlet terörünün daha düşük dozdaki benzerleri Mamak'ta, Metris'te ve devrimcilerin tutuldukları çok sayıda askercezaevinde yaşandı. (2) FETÖ denen örgüte yüklenen 15 Temmuz darbe girişimi gerekçesiyle göz altına alınanlara da şiddet uygulandığını biliyoruz ve bu şiddeti de kınamakla yükümlüüz. Ancak AKP iktidarı döneminde, gerek Balyoz, Ergenekon gibi davalarda ve gerekse 15 Temmuz 2016 darbe girişimi sonrasında uygulanan şiddet ve terörün ve diğer yasak ve kısıtlamaların boyutları, hiçbir biçimde 12 Eylül ve sonrasında yaşananlarla karşılaştırılamaz. Bu farkı görmek ve anlamak için ille de 12 Eylül dönemini kişisel olarak yaşamak gerekmiyor. Bu sava, 15 Temmuz 2016 sözde darbe girişimi sırasında 240 kadar insanın öldüğü, ancak 12 Eylül darbesinin ardından ölenlerin ve öldürülenlerin sayısının bu kadar yüksek olmadığı biçiminde bir yanıt verilebilir. Ne var ki bu, 12 Eylül fenomeni, beş generalin oluşturduğu Milli Güvenlik Konseyi'nin iktidarın tümünü elinde tuttuğu 12 Eylül 1980-6 Kasım 1983 dönemiyle sınırlı tutulursa olanaklı olabilir ancak. Oysa cunta 6 Kasım 1983'de yapılan

seçimleri kazanan Turgut zal'ın Anavatan Partisi'ne iktidarın sadece bir bölümünü devretmişti. 12 Eyll 1980-6 Kasım 1983 döneminde bile darbeye bağlı olarak ölenlerin ve öldürülenlerin sayısı 300' bulmuştu. Ama, solu ve devrimci hareketi tümüyle etkisizleştirmek amacıyla tezghlanan 12 Eyll darbesinin resmen olmasa da edimsel olarak 1980'lerin geri kalanında ve 1990'larda da sürdüğü dikkate alındığında, Türk burjuva devletinin ve onun JITEM gibi çeşitli aygıtlarının öldürdüğü insanların sayısı onbinlerle anılır. Bu sayının büyük bir bölümü ise devletin, Ağustos 1984'de başlayan Kürt gerilla savaşını ezmek için gerçekleştirdiği katliamlar sırasında öldürülen Kürt sivillerden oluşmaktadır.

Demokratik zerklikilana eden PKK'nin Türkiye Kürdistanı'nın bazı yörelerinde hendekler kazmasının ardından yaşananları biliyoruz. AKP gericiliğinin - kısmen haklı olarak- , devlete meydan okunduğu gerekçesiyle Temmuz 2015'de Cizre, Silopi, şırnak, Nusaybin, Gever, Sur gibi ilçelerde başlattığı ve Mart 2016'ya kadar devam eden operasyonları sırasında yaşananların, 1980'li ve 1990'lı yılları aratmadığını söylemek bir abartı sayılmaz belki. (3) Ama gene de her iki fenomenin yol açtığı ölüm ve yıkımlar arasında 12

Eyllclerle hine önemli bir nicelik farkı olduğunu unutamayız. Öte yandan Hendek direnişiğnleri her iki kliğin aynı gerici ve militarist ruhu paylaştığını gösterdi. 2015-16'da yaşanan bu direniş sırasında insanların acımasızca katledilmesi ve pek çok ilçenin yakılıp yıkılması Kürt halkı ile AKP iktidarı arasında aşılması zor bir duvar rd. R. T. Erdoğan'ın son bir-iki yılda MHP'nin faşist çizgisine yaklaşmasının bu duvarı daha da aşılmaz hale getirdiğini söyleyebiliriz.

Öte yandan Erdoğan'ın, Fethullahılara karşı savaşım gerekçesiyle yüzbinlerce insanı şu ya da bu biçimde mağdur ettiği ve bu bağlamda 12 Eyll rejimini desolladığı söylenebilir. Erdoğan kliğinin mağdur ettiği bu yüzbinlerin bir bölümü, hattbelki de çoğunluğu herhangi bir İşlmci gruba bağlı değildi hattbunların önemli bir bölümünün kendisini solda saydığı bile söylenebilir. Daha da beteri AKP iktidarı, var olan burjuva hukukunu da devre dışı bırakmış, bu süreçte tutuklanan kişilerin çoğunun mal ve mülklerine el koymuş, onları işlerinden atmış ve onların aileleri ve yakınlarını da cezalandıran ilkel bir intikam hukuku oluşturmuştur. Bu bağlamda sonradan görme İşlmci burjuvazinin temsilcisi olan Erdoğan ve ortaklarının, 12 Eyll faşist cuntasının ve daha önceki gerici burjuva hkmetlerinin, en azından formel olarak ya da görünüşte uymaya zen gösterdiği geleneksel devlet slbu ve adabına ve gerici burjuva hukuk kurallarına bile uyma gereği duymadıklarını, bu bakımdan lumpen burjuvadiye adlandırabilecek kendine

özgü bir tarz geliştirdiklerini söyleyebiliriz.

Bu iki fenomen arasındaki çok önemli bir başka fark da şu: 12 Eylül darbesi, emekçi kitlelerle ilişkileri çok güçlü olmamakla birlikte, ülke çapında yaygın olan solun tümünü hedef almıştı onun esas hedefi, -reformist bölümü de içinde olmak üzere- solun etkisini tümüyle silmekti. 15 Nisan 2016 darbe girişimi ise EGEMEN SINIFIN iki ayrı fraksiyonu arasındaki bir çatışma, bir üstünlük kavgasıydı. Karşı karşıya gelen iki fraksiyon arasında dünya görüşü ve siyasal çizgi/ strateji bakımından önemli bir fark yoktu. Her ikisi de toplumu İslm'ın gerici bir yorumu temelinde yeniden biçimlendirmeyi hedefliyor, her ikisi de burjuvazinin ve diğer sömürücü sınıfların egemen olduğu gerici statükoyu savunuyor, her ikisi de ABD başta gelmek üzere emperyalizme bağımlılığı/ uşaklığı esas alıyor ve her ikisi de -Kürt halkı ve Alevi halkı başta gelmek üzere- Türk-olmayan halklara karşı düşman konumunda bulunuyordu. Eğer Erdoğan ve ortakları, 12 Eylülcülere kıyasla ABD'ne biraz daha mesafeli duruyor, hattbazan onameydan okuyabiliyorlar isebunu, onların daha bağımsızlıkçı bir çizgi izlemelerine değil, aradan geçen 30 küsur yıl içinde bu süper devletin görelî olarak gerilemesine borçluyuz.

Ancak, başını R. T. Erdoğan çektiği AKP gericiliği için şu söylenebilir: Son çözümlemede ya da orta ve uzun erimde, sadece devrimci ve ilerici güçleri ezmekle yetinmeyen bugünkü iktidar, 12 Eylül darbesinden ve darbecilerinden daha tehlikeli olma potansiyeline sahiptir. Güçlü ve örgütlü bir kitle tabanı olmayan, topluma kuru ve bayat bir neo-Kemalizmi dayatan ve ideolojik bir hegemonya kurma şansı olmayan 12 Eylül darbecileri ülkeyi esas olarak devlet terörüne dayanarak yönetmişlerdi. Bu onların, Türk-İslm Sentezini devletin resmi görüşü haline getirmelerine, Suudi gericiliğiyle çok yanlış ilişkiler kurmalarına, orta öğretim kurumlarında din dersini zorunlu kılmalarına, çok sayıda İmam Hatip Lisesi açmalarına vb., yani burjuva siyasetinin kapıları siyasal İslm'a açma geleneğini bir üst düzeye çıkarmış ve böylelikle, AKP gericiliğinin içinde semirdiği ve beslendiği ideolojik-siyasal ortamın oluşmasına doğrudan katkıda bulunmuş olmasına rağmen böyleydi.

Ancak, akrabası olduğu 12 Eylül faşizminden farklı olarak, İslm'ın gerici, hattVahhabi tarzı bir yorumunu esas alan AKP gericiliğinin -tarihsel köklere de sahip olan- ciddi bir toplumsal tabanının olduğu ortada. 16 yılı bulan iktidarının son 10 yılında emekçi kitlelere ciddi bir şey vermemenin yanı sıra, geniş bir mağdur yığını yaratmış olmasına rağmen bu kliğin, en az yüzde 30'a varan ve bir ölçüde kemikleşmiş olan bir tabanı var. Bu işçi-emekçi tabanın dönüşü olmayan bir biçimde Erdoğan ve çevresine bağlanmış olduğu söylenemez elbet. Tersine yeni yetme İslmci burjuvazinin ölçsüz şımarıklığı,

kural tanımaz kibrinin ve gösterişçi ve lüks tüketiminin, önemli bir bölümü yoksulluk içinde yaşayan bu tabanın, özellikle de onun genç öğelerinin siyasal İslm'a ve iktidara olan bağlılığını giderek daha fazla aşındırdığı bir gerçek. Bu belirleyici olgu ve AKP iktidarının gerek içerde ve gerekse dışarda işlediği ağır suçlar ve hatalar, öncü devrimci güçlerin, devrimci bir yükselişe ya da patlak verecek olan kendiliğinden-gelme patlama ve direnişlere hazır olmasını gerektiriyor. Ve tabiböylesi bir savaşım ortamında, toplumun bu yüzde 30'unu oluşturan Müslüman işçi ve emekçileri devrimci bir konuma çekmek için daha dikkatli, daha duyarlı ve daha ustalıkli bir propaganda, ajitasyon, eğitim çabasını.

NOTLAR

- (1)Sözde darbe girişimidiyorum çünkü AKP gericiliğinin yaygarası ve temelsiz savları bir yana bugüne kadar, bu girişimin Gülen hareketi tarafından yapıldığının kanıtları ortaya konamadı. Dolayısıyla ben bu gerici, ABD-yanlısı ve anti-komünist hareket için FETÖ (=Fethullah Gülen terör örgütü) tanımlamasını kullanmıyor, kendisini solda gören pek çok kişinin de bu tanımlamayı -sorgulamaksızın- kullanmasını yanlış buluyorum.
- (2) Kürt kardeşlerimizin ne yazık ki yeterince sergilemedikleri/sergileyemedikleri ve Türkiye ve dünya demokratik kamuoyuna duyuramadıkları Diyarbakır Cezaevi terörü aslında dünya ölçeğinde de ender görülen bir zulüm nümunesiydi.
- (3)Resmverilere göre, 7 Temmuz 2015-27 Mart 2016 tarihlerini kapsayan 265 gündeki çatışmalar sonucunda 3 bin 583 örgüt üyesi ve 355 güvenlik görevlisi hayatını kaybetti. Aynı dönemde aralarında Diyarbakır Baro Başkanı Tahir Elçi'nin de yer aldığı 285 sivil de yaşamını yitirdi. Pek çok ilde gerçekleştirilen operasyonlarda ise 10 bin 326 kişi gözaltına alındı, bunlardan 3 bin 387'si tutuklandı. Yüzbinlerce insan evlerini terk etmek zorunda kalırken, başta Diyarbakır'ın tarih Sur ilçesi olmak üzere bölgedeki pek çok yer ağır tahribat altında kaldı.(Hendek savaşlarında sona gelindi,Deutsche Welle Türkçe, 29 Mayıs 2016)

Garbis ALTINOĞLU

maryamohannes@yahoo.fr

Bunu paylaş:Facebook'ta paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Twitter üzerinde paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Linkedln üzerinden paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Pinterest'te

paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)WhatsApp'ta paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Daha fazlaArkadaşınızla e-posta üzerinden paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Skype'da paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Telegram'da paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Reddit üzerinde paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Pocket'ta paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Tumblr'da paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)